

SPIŠSKOBELIANSKY SPRAVODAJ 8

17. ročník | www.spisskabela.sk | august 2019

- Dotácia 30 tis. € z Ministerstva kultúry SR prispeje k obnove fasády Face klubu.

- Primátor mesta Spišská Belá Jozef Kuna a predseda Prešovského samosprávneho kraja Milan Majerský podpísali 22. augusta 2019 zmluvu o poskytnutí 23 051, 45 € na dofinancovanie spolufinancovania výstavby cyklotrasy.

- Pri vstupoch do mesta - na Zimnej, Slnecnej a na Ulici SNP - boli osadené 3 kamery s funkciou čítania evidenčných čísel vozidiel. Aktivita sa zrealizovala zo štátnej dotácie 10 000 € a spolufinancovania mesta 3 140 €.

- Umelá lezecká stena v telocvični ZŠ J. M. Petzvala privíta školský rok 2019/2020 vo vynovenom šate.

- **SWAP** - akcia, ktorá dáva oblečeniu druhú šancu a učí správať sa nekonsumne. Premiéra v našom meste bola vďaka OZ *Trochu inak*, ktoré podporil aj príspevok z participatívneho rozpočtu.

- Na Belianskej cyklotrase v rámci 4. ročníka podujatia Maratón na kolesách bežali spoločne hendikepovaní i tí bez zdravotných obmedzení. Viac na strane 7.

- Kultúrny život v našom meste sa nezastavil ani v lete. Osvieženie v podobe výnimočnej hudobnej lahôdky ponúkol 7. augusta v poradí Hauskonzert v *Kiefer residence*.

- Multižánrový *Fest Fajný Fest* nežil vo svojom 7. ročníku iba hudbou. Ponukou zaujal aj deti, psičkarov či priaznivcov recyklácie. Podrobnosti na strane 8.

- 1. ročníkom sa uviedla umelecká rezidencia v SNG - Kaštieli v Strážkach. Na krajinársky Plenér_001 zavítali od 17.8. do 20.8. umelci, dizajnéri i široká verejnosť. Výstupy z projektu uvidíme už v októbri.

- 8. august priniesol našmu Filipovi Mešárovi premiérový prípravný zápas za A-čko HK Poprad! Prajeme mu, nech sa vo svojich 15-tich rokoch stane najmladším hokejistom, ktorý kedy v najvyššej súťaži nastúpil na ľad.

Zo zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Spišskej Belej zo dňa 31. júla 2019

• Mestské zastupiteľstvo v Spišskej Belej (ďalej len MsZ) na svojom zasadnutí dňa **31. júla 2019** prijalo nasledovné rozhodnutia:

Zmena v poslaneckom zbore

• **Poslanci vzali na vedomie** vzdanie sa mandátu poslanca Mestského zastupiteľstva Spišská Belá Bc. Petra Novajovského a zákonom predpísaný sľub poslanca mestského zastupiteľstva zložil 1. náhradník v zmysle komunálnych volieb zo dňa 10.11.2018 Jaroslav Bachleda.

Nariadenie o určení výšky príspevku na činnosť školy a školského zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti mes-

ta Spišská Belá

• **MsZ schválilo** Všeobecne záväzné nariadenie MESTA SPIŠSKÁ BELÁ č. 6/2019, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 8/2012 o určení výšky príspevku na činnosť školy a školského zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Spišská Belá, nariadenie je zverejnené na webovej stránke mesta.

Zmena rozpočtu mesta č. 4/2019

• **MsZ schválilo** návrh na zmenu rozpočtu mesta Spišská Belá na rok 2019 rozpočtovým opatrením č. 4/2019, návrh tejto zmeny rozpočtu mesta je zverejnený na www.spisskabela.sk.

Mesto získalo dotáciu od PSK na dostavbu cyklotrasy

Prešovský samosprávny kraj (PSK) podporí sumou takmer dva milióny eur 27 projektov. Medzi týmito projektmi je aj projekt Spišskej Belej, ktorý sa týka dofinancovania spolufinancovania schváleného projektu *Historicko-kultúrno-prírodná cesta okolo Tatier - 3. etapa*. Stane sa tak v rámci prvého kola grantovej schémy Výzva pre región.

Zmluvu o poskytnutí finančného príspevku podpísal primátor mesta Spišská Belá Jozef Kuna s predsedom PSK Milanom Majerským vo štvrtok 22. augusta v Inovačnom partnerskom centre v Prešove.

Na Úrad Prešovského samosprávneho kraja (PSK) v prvom kole Výzvy pre región prišlo celkovo 74 žiadostí o dotáciu. Celková hodnota projektov presiahla 18 miliónov eur. Požadovaná

suma od PSK sa vyšplhala na viac ako 5,4 milióna eur. Napokon uspelo 27 žiadostí, ktorým

eur. Úspešnými žiadateľmi sú predovšetkým mestá a obce, ale i občianske a neziskové organi-

bola krajskými poslancami schválená nenávratná finančná pomoc vo výške 1 920 181,64

zácie či cirkvi. „Výzva pre región je nový koncept adresnej pomoci

regiónom, ktorý sme implementovali v tomto roku po prvýkrát. Jej cieľom je podpora všeobecne prospešných služieb, aktivít a činností pri vlastnej finančnej spolupráci žiadateľov. Zdá sa, že sa táto dotačná schéma ujala, je o ňu veľký záujem, čo nás povzbudzuje realizovať spoločne zaujímavé a pre obyvateľov kraja užitočné projekty,“ uviedol po podpise zmlúv predseda PSK Milan Majerský. Za pozitívne pre región považuje to, že hodnota spoločných projektových aktivít realizovaných na území kraja presahuje hodnotu 7,3 milióna eur.

Naše mesto dostalo dotáciu od PSK v plnej požadovanej výške **23 051,45 eur**. Financie sa použijú na dostavbu cyklochodníka v Spišskej Belej.

Predajňa regionálnych potravín skončila

Stredná odborná škola v Kežmarku, ktorá sídli na adrese Kušnírska brána č.2, v centre nášho mesta zriadila a prevádzkovala predajňu regionálnych produktov. O poskytnutí priestorov na Hviezdoslavovej ulici č. 1 v Spišskej Belej práve pre túto formu služby verejnosti rozhodli mestskí poslanci na zasadnutí dňa 17. mája 2018. Dvere pre kupujúcich sa na predajni otvorili po prvýkrát počas Zemiakarského jarmoku 22.9.2018. Nadpis na výklade i vstupných dverách – **REGIONÁLNE POTRAVINY – ZDRAVO, CHUTNE A ZODPOVEDNE** už dnes nenájdete. Potraviny 21.6.2019 zatvorili. Sortiment

ponúkaného tovaru v predajni tvorili počas jej necelého roka

existencie produkty od farmárov a producentov z nášho regiónu

a z produkcie prevádzok tejto školy.

Získali sme dotáciu na obnovu fasády budovy Face clubu

Mesto Spišská Belá podalo ešte v decembri 2018 v rámci výzvy Ministerstva kultúry Slovenskej republiky programu *Obnovme si svoj dom* žiadosť o poskytnutie dotácie na projekt: „**Obnova fasády meštianskeho domu na Petzvalovej ulici č. 16 v Spišskej Belej**“. Dotačná odborná komisia posudzovala kvalitu predložených projektov z hľadiska plnenia účelu ochrany, obnovy a rozvoja kultúrneho dedičstva v oblasti pamiatkového fondu. Mesto bolo s prístupom k ochrane národnej kultúrnej pamiatky zapísanej v

Ústrednom zozname pamiatkového fondu úspešné a získalo dotáciu vo výške 30 000 eur.

Krajský pamiatkový úrad Prešov určil podmienky na realizáciu obnovy zamerané na zachovanie architektonických prvkov fasády, nároky na jej povrchovú úpravu, farebnosť či ošetrovanie ozdobných kovových častí.

Povinné spolufinancovanie bude predstavovať minimálne 5 % z celkového rozpočtu projektu. Tieto financie budú hrazené z rozpočtu mesta. Projekt bude zrealizovaný do konca roka 2019.

Modernizovaný kamerový systém

Mesto Spišská Belá realizovalo vďaka dotácii zo štátneho

rozpočtu v rámci zabezpečenia úlohu prevencie kriminality modernizáciu mestského kamerového systému. V rámci podmie-

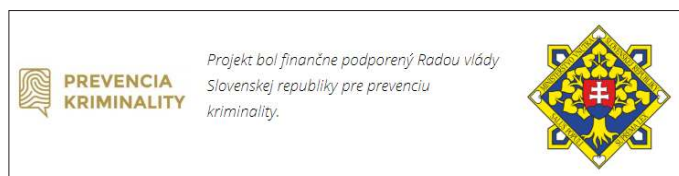
rok výzvy boli podporované najmä aktivity, ktorých cieľom

je komplexne a koordinovane pôsobiť na príčiny a podmienky umožňujúce páchanie kriminality a inej protispoločenskej činnosti za účelom jej predchádzania, potlačania a zamedzovania.

Projekt nášho mesta bol vyhodnotený ako úspešný. V priebehu augusta 2019 boli preto pri vstupoch do mesta – na Zimnej ulici, na Ulici SNP a na Slnecnej ulici – osadené 3 inteligentné kamery s funkciou čítania evidenčných čísel vozidiel. Na uskutočnenie uvedenej aktivity bola mestu poskytnutá dotácia vo výške 10 000 eur. Spolufinancovanie z rozpočtu mesta pred-

stavovalo spolu 3 140 eur.

Prostredníctvom inteligentných kamier na čítanie evidenčných čísel vozidiel osadených pri vstupoch do mesta budeme nápomocní vo veci pátrania po vozidlách, v priestupkových konaniach a v konaniach v zmysle trestného zákona. Cieľom projektu je zavedenie účinných a efektívnych postupov riešenia vzniknutých kolízií a preventívne eliminovanie bežnej kriminality prostredníctvom maximálneho využitia technológie, a tým trvalo a pozitívne ovplyvňovať bezpečnostnú a dopravnú situáciu mesta.

Nadácia PSK pre podporu rodiny

Prešovský samosprávny kraj chce pomáhať aj v prípadoch, ktoré štandardne nedokáže pokryť sieťou svojich inštitúcií a zákonných možností štát, samospráva alebo verejnoprávne inštitúcie. Za týmto účelom dňa 10. decembra 2018 poslanci Zastupiteľstva PSK schválili založenie **Nadácie PSK pre podporu rodiny**. Táto nadácia má pomáhať jednotlivcom a rodinám, ktoré bojujú s nepriazňou osudu či už v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu a ochorenia detí, alebo v dôsledku živelnej pohro-

my, závažného a náhleho ochorenia alebo tragickej udalosti prišli o člena – živateľa rodiny.

Nadácia PSK pre podporu rodiny bola dňa 14. marca 2019 zapísaná Ministerstvom vnútra SR do registra nadácií. Od tohto dňa spustila svoju činnosť. Hlavnými zdrojmi nadácie sú finančné prostriedky z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja a finančné príspevky a dary zo súkromných a verejných zdrojov. Najvyšším orgánom nadácie je Správna rada, pozostávajúca z 5-tich členov, ktorí schvaľujú a

usmerňujú činnosť nadácie.

Cieľom nadácie je pomoc jednotlivcom a rodinám:

- v sociálnej, zdravotnej, ekonomickej a existenciálnej núdzi,
- ktorí sa v dôsledku živelnej pohromy, závažného a náhleho ochorenia alebo tragickej životnej udalosti nemôžu realizovať v riadnom sociálnom prostredí,
- kde živateľ rodiny má zníženú pracovnú schopnosť (vplyvom chronického alebo akútneho ochorenia či pracovného alebo mimopracovného úrazu), je fyzicky alebo psychicky hendike-

povaný.

Táto nadácia sídli na adrese Úradu Prešovského samosprávneho kraja, Námestie mieru č.2, 080 01 Prešov. Kontaktná osoba: Mgr. Viktor Guman, kontaktné údaje: www.vucpo.sk/nadacia, nadacia@vucpo.sk. Bližšie informácie, ako aj vzor žiadosti o podporu nájdete na webovej stránke PSK na adrese: <https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/udaje/organizacie/socialne-služby/nadacia-rodiny/>.

JUDr. Š. Biel'ak, poslanec PSK

Možnosť pripomenkovať cestovné poriadky

Prešovský samosprávny kraj, odbor dopravy v spolupráci so zmluvnými dopravcami SAD Prešov, a. s., SAD Humenné, a. s., SAD Poprad, a. s. a BUS Karpaty, s. r. o., Stará Ľubovňa ponúka **cestujúcej verejnosti, obciam, mestám, školám a zamestnávateľom** možnosť podávať požiadavky, resp. pri-

pomienky, návrhy a podnety na tvorbu cestovných poriadkov verejnej pravidelnej autobusovej dopravy na obdobie 2019/2020, t. j. **na obdobie platnosti od 15.12.2019 do** (pravdepodobne) **12.12.2020**.

Požiadavky, pripomienky, návrhy a podnety je možné podávať k jednotlivým cestovným

poriadkom, t. j. konkrétnym spojom na konkrétnej linke. Termín určený na pripomienkovanie je **do 30.9.2019**. Pripomienky adresujte e-mailom na adresu: doprava@vucpo.sk, tomas.lichvar@vucpo.sk, alebo poštou na adresu: Prešovský samosprávny kraj, odbor dopravy, Námestie mieru č. 2, 080 01 Prešov;

prípadne e-mailom na adresu: doprava@sadpp.sk, hlopko@sadpp.sk, alebo poštou na adresu: Slovenská autobusová doprava, a. s., Wolkerova 466, 058 49 Poprad.

Aktuálne platné cestovné poriadky nájdete na internete.

Uskutočnil sa tretí ročník Sídliškových hier

Občianske združenie *Trochu inak* spolu s dobrovoľníkmi už po tretí-krát zorganizovalo úspešný projekt **Sídliškové hry**. Celodenný program určený predovšetkým pre obyvateľov sídliska na Mierovej ulici bol tento rok naplánovaný na 20. júla 2019.

Účastníci začali podujatie skrásňovaním sídliska výsadbou kvetov. Deti sa tešili z tvorivých dielní, maľovania na tvár, pletenia vrkočov, športových aj retrosúťaží. Organizátori pripravili výstavu fotografií, na ktorých priblížili historický obraz nášho mesta, módu uplynulých rokov, ale tiež hry, ktoré sa hrávala predošlá generácia. Niektoré hry si deti mohli aj vyskúšať, napríklad pohybovú hru skákanie gummy, skákanie škôlky, spoznávali céčka, točili hulahop kruhom. Počas prekážkovej dráhy sa skákalo vo vreci, hral sa susedský futbal a zaujímavá bola aj najpomalšia jazda na bicykli. Sídliškové hry boli už tradične zakončené večerným premietaním pod hviezdami.

Vyzdvihnúť treba aktívnu spoluprácu rodičov na spoločne

strávenom susedskom dni. Mamičky napiekli chutné koláče a oteckovia doniesli džúsy a sladkosti.

Cieľom komunitného podujatia je prostredníctvom rôznych športových, náučných, relaxačných

a spoločenských aktivít sprostredkovať obyvateľom sídliska príležitosť lepšie sa spoznať a zabaviť sa. Pridanou hodnotou akcie pre zúčastnené deti je prítomnosť ich rodičov. Vďaka spolupráci a povzbudzovaniu sa

utvujú rodinné vzťahy a priateľstvá. Organizátori sa dlhodobo príkladne venujú deťom aj v oblasti triedenia odpadov či minimalizovania ich vzniku.

3. ročník Sídliškových hier na Mierovej ulici podporila Nadácia VÚB.

Na cyklochodníku Tatranská Kotlina – Ždiar treba zvýšiť opatrnosť

Mesto Spišská Belá chce upozorniť užívateľov novej cyklotrasy z Tatranskej Kotliny do Ždiaru na jej zhoršený technický stav pred mostom v Babej doline. Nevyhovujúca situácia tam nastala **po daždivom počasí v posledných dňoch**. Z dôvodu zabezpečenia riadnej rekonštrukcie premostenia, náprava potrvá dlhšie. Keďže nepôjde o provízorne riešenie, bude potrebné realizovať zameranie, navrhnuť materiál mostného telesa, ukončiť stavebné konanie a až následne realizovať samotné práce. Uvedený most má 10 rokov.

Koncom augusta 2019 nastúpia pred mostom v Babej doline s ukladáním elektrického kábla pracovníci Východoslovenskej distribučnej, a. s., ktorí tu nadviažu na už ukončenú časť z roku 2018, uloženú pod cyklotrasou. Pokračovanie elektrického kábla povedie cez lokalitu Zelená baňa smerom na Pomfy v Ždiari.

Mesto Spišská Belá v lokalite pred kameňolomom na predmetnej cyklotrase už osadilo vymedzovací stĺpik, ktorý nedovoľuje prejazd automobilom, čím sa tiež zvýši objektívna bezpečnosť cyklistov.

SWAP - Beliansky bazár oblečenia a doplnkov

V sobotu 3. augusta mali obyvatelia nášho mesta možnosť darovať či vymeniť oblečenie a doplnky, ktoré už síce z rôznych dôvodov nenosia, no stále sú pekné a zachovalé. Akcia fungovala na princípe „**PRÍĎ – PRINES dobré veci – VYMEŇ – ODNES si ich domov**“.

S nápadom prišli dievčatá z občianskeho združenia *Trochu inak*. Ako veľký problém dneška vnímajú kvantá tovaru, ktorý sa denno-denne dostáva na trh na úkor zdrojov našej Zeme. Aj nákup nového oblečenia patrí do tejto kategórie. Inšpirovali sa preto myšlienkou **SWAP-ov** – akcií, vďaka ktorým sa môže nenosené, no funkčné oblečenie dostať späť do obehu. Vďaka podpore z participatívneho rozpočtu mesta mohli takéto niečo zrealizovať aj u nás. Okrem výmeny na Beľanov čakal workshop zameraný na výrobu a potlač tašiek zo

starých tričiek, ktorý zabezpečovalo OZ *Zaujímam sa* z Popradu a háčkovanie opätovne použiteľných odličovacích tampónov. Organizátorov veľmi milo potešila účasť nielen domácich, ale aj „ekopriaznivcov“ z okolitých miest. Návštevníci nosili naozaj kvalitné oblečenie či doplnky a takmer každý si domov odnášal pár „nových“ úlovkov.

Tovar, ktorý sa nevymenil, putoval ďalej na akciu *Fest fajný fest* a následne sociálne slabším rodinám mesta. Dievčatá z OZ *Trochu inak* ďakujú za podporu myšlienky všetkým zúčastneným, a keďže akcia prebehla úspešne, plánujú takéto SWAP-y organizovať pravidelne – najbližšie budete mať možnosť zapojiť sa už v zime.

Za Občianske združenie Trochu inak Viktória Sisková

Mladí na Youth Rope Festivale 2019 v Nemecku

Nemecký Stahnsdorf v termíne od 22. do 28. júla už na druhom ročníku hostil účastníkov Youth Rope Festivalu. Reprezentantmi nášho mesta aj celého Slovenska sa stala 6-členná skupina chlapcov vo veku 14 až 17 rokov, ktorá na podujatie vycestovala v doprovode dvoch dospelých.

Youth Rope Festival je medzinárodný festival pre mladých, ktorý je výsledkom vzájomnej spolupráce šiestich – Nemecka, Slovenska, Poľska, Severného Írska, Litvy a Lotyšska. Na prípravách tohto festivalu sa podieľalo naše mesto prostredníctvom občianskeho združenia Expression a taktiež nášho partnerského mesta Brück z Nemecka.

Pre mladých účastníkov festivalu bol každodenne pripravený bohatý program. Doobediami sa zúčastňovali na kreatívnych workshopoch, kde prehlbovali svoje skúsenosti a vedomosti o fotografovaní, točení videí, o umení, tlači, tanci, hudbe, graffiti či parkoure. Voľný čas bol preťkaný pohybovými aktivitami, výletom do Potsdamu, bowlingom, plávaním, grilovačkou, party v Lindenparku, interkultúrnym večerom, ale aj oddychom a nadväzovaním nových medzinárodných priateľstiev.

Festival sa taktiež nezaobišiel bez návštevy neďalekého Berlína, kde si mladí mohli vybrať z troch výletov. Pre pohodlnejších bol pripravený výlet loďou, pre

nadšencov umenia zasa graffiti tour a pre nádejných detektívov návšteva špiónskeho múzea.

Vyrcholením festivalu bola záverečná prezentácia spojená s oslavou a chutným jedlom, kde každá skupina predstavila výsledok svojej práce.

Youth Rope Festival 2019 bol plný dobrodružstva, nových zážitkov či vedomostí.

A čo na to naši mladí?

Jakub: „Youth Rope Festival

mi dal nové priateľstvá, inšpiroval ma do budúceho života. Tanečný workshop ma naučil nové tanečné kroky. Bol to skvelý zážitok, odporúčam každému.“

Samuel: „Vďaka tomuto festivalu som si mohol zlepšiť svoje schopnosti komunikácie v cudzích jazykoch, zažil som kopu zábavy a naučil som sa upravovať videá.“

Róbert: „Tento festival mi dal mnoho - mnoho nových kamarátov, zážitkov a skúseností, hlav-

ne v oblasti fotografovania. Som veľmi rád, že som sa mohol na tomto festivale zúčastniť a určite ho každému odporúčam.“

Mestu Spišská Belá ďakujeme za mimoriadnu dotáciu vo výške 370 € na cestovné na toto podujatie a organizátorom ďakujeme za skvelý zážitok, ich čas a odhodlanie a tešíme sa na ďalší ročník.

Miriám Zoričáková, Expression, o. z.

IV. ročník Maratónu na kolesách úspešne za nami

Naše mesto sa stalo priazlivým cieľom pre účastníkov tradičného letného tábora samostatnosti pre deti s hendikepom. Otestovali Beliansku cyklotrasu. 10. augusta 2019 totiž *Občianske združenie Slovenská spoločnosť pre Spina Bifida a/alebo Hydrocefalus* zorganizovalo 4. ročník podujatia **Maratón na kolesách**. Pred štartom podujatia bolo cieľom spoločne – hendikepovaní i tí bez zdravotných obmedzení – prejsť maratónsku dĺžku 42,195 km, pričom každý z účastníkov sa mal podieľať na čiastkovom úseku. Vzhľadom na veľký počet zúčastnených sa napokon podarilo prejsť takmer 8 maratónov. Na *handbikoch*, bicykloch, invalidných vozíčkoch,

korčuliach, behom, kráčaním i na skatebode účastníci spoločne prebrázdili 327,5 km.

Štartovalo sa na začiatku Belianskej cyklotrasy pri Belianskom

rybníku.

Zmyslom bolo spoločne si zaportovať, motivovať sa k pohybu a v neposlednom rade aktívne realizovať proces inkluzie

bu a v neposlednom rade aktívne realizovať proces inkluzie

zdravých ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím. K účastníkom sa pridala aj 79-ročná pani zo Spišskej Belej, ktorá prešla 5 km. Výbornú atmosféru umocnil na záver podujatia MUDr. František Horn, PhD., z Kliniky detskej chirurgie Detskej fakultnej nemocnice v Bratislave, ktorý sa zameriava na vrodené vývojové chyby. Účastníkom zablahožela a rozdal medaily.

Absolvovaním úspešného športového podujatia bol zároveň ukončený 4. ročník Letného tábora samostatnosti pre deti so zdravotným znevýhodnením, pravidelne organizovaný v Lubovnianskych kúpeľoch, bez prítomnosti rodičov, no za asistencie mladých dobrovoľníkov.

Ako sa najčastejšie voláme?

V minulosti sa už podľa priezviska vedelo, odkiaľ človek pochádza. Dokonca sa k frekventovaným priezviskám v obciach pridávali aj „prímenia-prezývky“, akési špecifické identifikátory, podľa ktorých sa rozoznávali konkrétni nositelia toho istého priezviska. V súčasnosti sa veľa migruje a je bežné, že sa ľudia sobášia nielen v rámci celého Slovenska, ale aj sveta. Z týchto dôvodov je aj nižšie percento výskytu rovnakých priezvisk v našom meste.

Napriek tomu vieme, ktoré priezviská sú typické belianske. Načreli sme do registra obyvateľov, a ten vydal svoje svedectvo. Z počtu 6 679 obyvateľov Spišskej Belej ku dňu 13. august 2019 (z toho 3 310 mužov a 3 369 žien) sme zostavili rebríček desiatich najčastejšie sa vyskytujúcich priezvisk v našom meste.

Najfrekvencovanejším priezviskom je priezvisko **Hangurbadžo** (136 nositeľov). Na druhom priečke je priezvisko **Kovalčík** so 116 nositeľmi. Na 3.

miesto s 89 nositeľmi sa dostalo priezvisko **Gallik**. Nasleduje **Pompa** (83), **Krempaský** (80), **Pavličko** (68), **Neupauer** (60), **Pajer** (59), **Pisarčík** (56) a prvú desiatku uzatvára priezvisko **Britaňák** (55).

Ako je to s krstnými menami v Spišskej Belej? Kedysi tradičné slovenské mená, ako Mária, Anna, Eva, Margita či Helena/Elena sa medzi súčasnými deťmi stávajú okrajovými až zanikajúcimi. Medzi Spišskobeliankami do 15 rokov veku sú iba 3 Márie (ďalšia je Marika, iná zas Marie-Hélène, Mária Anna, Emily Maria, Anna Mária či Layla Mária). Krstné meno Margita sa v tejto kategórii dievčat (614) nevyskytuje vôbec a meno Anna treba tiež pomaly hľadať s lupou. Anny sú iba 2 (ďalšie sú Natalia Anna, Anna Elizabeth, Anna Mária či Mária Anna). Rebríček najobľúbenejších krstných mien dievčat do 15 rokov veku vedie v našom meste jednoznačne **Sofia** (22 nositeľiek), pokračuje **Natália** (18) a trojicu uzatvára **Viktória**

(16). Ďalej je to Nina (15), Ema (14), Dominika, Lenka, Zuzana (všetky po 11), Veronika, Laura (8).

Zdá sa, že túžba rodičov po exkluzivite mena pre chlapca je menšia než pre dievča. Aj tak sa dá vysvetliť fakt, že v rovnakej skupine chlapcov od 0 do 15 rokov (625), je bežné meno Jozef (11), Ján, Peter a Michal (10), ale menej už Pavol (3). Najčastejšie krstné meno chlapcov je v tejto skupine **Samuel** (25 nositeľov), nasleduje **Adam** (20) a tesne za ním je **Jakub** (19). Na pomyselné 4. priečke je Matúš (17), za ním nasleduje Marko/Marco, Dominik, Dávid (16) Matej (14) a Filip, Patrik, Tomáš (13).

Diametrálny rozdiel ukazuje kategória žien nad 50 rokov veku v našom meste (v porovnaní s dievčatami do 15 rokov). Len napr. mená ako Eva, Margita sú hojne zastúpené, kým v mladej generácii vymizli... Meno **Mária** sa medzi 1 053 obyvateľkami nad 50 rokov vyskytuje najčastejšie - 155-krát, **Anna** 129-krát, **Elena/Helena** 50-krát. Za

stupňom víťazov nasledujú Viera (38), Eva (37), Ľudmila (36), Margita (31), Ružena (19), Alžbeta (15), Jana (14)/Janka (3), Katarína 14, Božena (11).

Muži v zrelom veku nad 50 rokov si v Spišskej Belej ako krstné meno najčastejšie píšú **Ján** (104), nasleduje meno **Jozef** (91), **František** (70). Ďalšie priečky obsadili Štefan (41), Peter (39), Pavol (36), Andrej (21)/Ondrej (11), Vladimír (27), Dušan (25) a desiatku uzatvára Michal (16).

Už na počtoch najfrekvencovanejších mien vidno, že množstvo zastúpených krstných mien medzi súčasnými deťmi je oveľa väčšie, než to bolo voľakedy. Percentuálne najobľúbenejšia Sofia vykazuje 3,58 % z populácie dievčat, kým Mária v skupine žien nad 50 rokov až 14,71%. Rovnaká tendencia sa ukazuje aj medzi mužmi. Meno Samuel tvorí 4% zo všetkých chlapcov do 15 rokov, kým meno Ján má až 11,85 % mužov nad 50 rokov s trvalým bydliskom v Spišskej Belej.

Postreh mesiaca

Iste sa zhodneme na tom, že cyklotrasy po Slovensku, či kdekoľvek na svete, sú tu pre tých, ktorí ich chcú využívať na presne vymedzený účel. Slúžia cyklistom, korčuliarom, bežcom, chodcom, určite nie motorkárom či vodičom áut! Je zarážajúce, že napriek jednoznačným dopravným značkám na týchto cyklotrasách sa nájdú ignoranti, ktorí majú tú drzosť preháňať sa po cyklochodníku. Zjavne nemajú toľko súdnosti, aby si uvedomili, ako ohrozujú životy tých,

ktorí na cyklochodník patria! Nehovoriac o tom, že technické parametre (podkladový materiál, asfalt, šírka chodníka) cyklotrás nie je stavaný na „vyhliadkové“ jazdy osobným autom. Vyzývame širokú verejnosť rešpektovať prevádzkové poriadky cyklotrás. Čo si k našim cyklotrasám dovolíme, to sa nám vráti aj v podobe ich postupného znefunkčňovania a zbytočného ďalšieho miňania našich verejných financií. Alebo platí, že „z cudzieho“ krv netečie?

Child-friendly Fest Fajný Fest 2019

Prvá augustová sobota patrila v Strážkach siedmemu ročníku multižánrového hudobného festivalu **Fest Fajný Fest**. Festival v priebehu svojej existencie narástol ponukou aj počtom návštevníkov, a preto bolo tento rok podujatie zorganizované pod holým nebom v priestoroch anglického parku renesančného Kaštieľa Strážky. Slovenská národná galéria veľkoryso pristúpila na spoluprácu a moderným spôsobom podporila kultúrny rozmer akcie.

Tri vstupné brány festivalu sa pre návštevníkov otvorili už o 11-tej hodine. Organizátori zabezpečili bohatý sprievodný program pre všetky záujmové skupiny. Na deti čakalo množstvo atrakcií vrátane tvorivých dielní. Cestu k zdraviu, pokoju, vnútornej sile a rovnováhe ponúkla autorka systému *DeepEn* prostredníctvom Sufijských dychových cvičení. *ArtHouse Poprad* realizoval zaujímavé aktivity v oblasti recyklácie a jej prepojenia s každodenným životom pod názvom *Recyklátor*. Ponuku na pomoc zvieratám v núdzi, napr. dočasnou opaterou, poskytlo vo svojom stánku *Občianske združenie Cesta za domovom*. Jeden z mnohých sponzorov – *Whirlpool Slovakia* – uskutočnil počas akcie prieskum spokojnosti a umožnil deťom zahrať sa „v práčkach“ a pokresliť ich. Z priestorov Mestského úradu v Spišskej Belej sa v populárnejších hodinách do festivalového areálu presunulo *Občianske združenie Trochu*

inak so svojím bazárom oblečenia a doplnkov – SWAP. Počas programu prebehlo žrebovanie tomboly. Súťažnou športovou aktivitou 7. ročníka FFF bol vrh bubnom. Oddych bol zabezpe-

stúpilo 13 kapiel, z toho 5 zahraničných. Opäť nesklamala pestrá paleta ponúknutých štýlov na dvoch pódiiach. Hudobný program odštartoval o 13-tej hodine na vedľajšom pódii *folk-*

mentalistka z Ameriky MORIAH WOODS. Išlo o premiérové vystúpenie z mimoeurópskeho kontinentu počas existencie Fest Fajného Festu. Potešil miestny SCREEN a pobavil ukrajinský GREEN SILENCE. *Hip-hopera* KRIMAN-a z Popradu vystriedali v *gipsy-core* štýle THE FREEBORN BROTHERS z Poľska. Úspech zožali chlapci z DVD LUCY. Dočkali sme sa aj legendy slovenského *punkrocku* v podobe kapely DAVOVÁ PSYCHÓZA, za ktorou nasledovali s jedinečným prejavom THE WILDERNESS. *Jazz a swing* zahráli THE HYPNOTUNEZ z Ukrajiny. Posledným hudobným vystúpením bol *folk* od DÁŠA FON FLAŠA. Na chvíľu priestor hudobne vyplnil ešte DJ CITRON. Zaujímavosťou je, že účinkujúce kapely prezentovali okrem nekomerčnej muziky vo svojich textoch a príhovoroch nenásilným spôsobom aj určitý vyšší morálny princíp, politický názor či duchovný pohľad na život.

Počas podujatia prebiehala charitatívna finančná zbierka pre kamarátku Janku z Popradu, ktorá sa pasuje s ťažkou chorobou. Organizátori festivalu nazbieranú sumu 70 eur doplnili o 80 eur. Janke bolo ako príspevok na liečbu odovzdaných 150 eur.

Kvalitne zorganizované hudobné podujatie bolo priateľské k návštevníkom s deťmi (child-friendly), so psíkmi (dog-friendly) a do priestraného areálu bol umožnený aj vstup s bicyklom. Tešíme sa na ďalší ročník!

čený v Chillout zóne. Festival nadviazal na celospoločenskú potrebu redukovat' odpad a všetok odpad vyprodukovaný počas festivalu bol vytriedený.

Celkovo počas festivalu vy-

-punkovým pesničkárom ZRCADLO SRDCA. Na hlavnom pódii sa zatiaľ pripravili *rockeri* z WARK. V *reggae* štýle zahráli ROOTS SOLDIERS z Poľska, za ktorými nasledovala multi-inštru-

17. Spišský zemiakarský jarmok v Spišskej Belej

21. septembra 2019

Súťaž o najväčší zemiak
(súťaž pre širokú verejnosť)

„Propozície súťaže“

Vyhlasovateľ súťaže: Mesto Spišská Belá (Mestský úrad, Petzvalova 18).

Súťažiaci: súťaž je určená pre širokú verejnosť – t. j. zapojiť sa do nej môže každá fyzická osoba staršia ako 18 rokov.

Podmienky účasti :

1. súťažným exponátom môže byť zdravá, umytá, osušená zemiaková hl'uz, vložená do igelitového vrečka spolu s menom a adresou súťažiaceho.

2. odovzdať najneskôr v deň konania jarmoku (21. 9. 2019) do 12.00 hod. súťažný exponát – zemiak organizátorom jarmoku (t. j. výstavný stánok družstva SLOVBYS s. r. o. Spišská Belá). Súťažný exponát – zemiak je možné odovzdať aj pred dňom konania jarmoku – v Regionálnom turistickom informačnom centre v Spišskej Belej v čase jeho prevádzkovej doby.

Hodnotiace kritériá:

Hodnotí sa hmotnosť zemiaka (v gramoch) a pri rovnakej hmotnosti objem zemiaka (súťažného exponátu).

Vyhodnotenie súťaže zabezpečuje : SLOVBYS s. r. o. Spišská Belá.

Vyhlasenie výsledkov súťaže bude v deň konania jarmoku približne o 14:30 hod. v rámci kultúrneho programu.

Pre držiteľa najväčšieho zemiaka je pripravená zaujímavá „naturálna“ odmena.

Židovské piesne z bývalého Rakúsko-Uhorska zazneli v našom meste

Provokatívno-vtipný názov si zvolil Michal Paľko pre ďalší zo série *hauskonzertov*, ktoré pravidelne organizuje vo svojej domácnosti – **Židzi Bartoka**. Ako v poradí už piata verejná generálka v rámci koncertného cyklu *Konzertov v synagóge 2019* zazneli v podvečer 7. augusta 2019 v *Kiefer residence* v Spišskej Belej piesne Židov Rakúsko-uhorskej monarchie, ako ich zozbieral Béla Bartók. V úvode *hauskonzertu* sa takmer tridsiatke divákov prihovoril hosťiteľ a dramaturg vystúpenia M. Paľko: „**Ide o významný hudobnícky počin, nakoľko to bolo bádateľsky veľmi náročné. Bolo komplikované samotné vyhľadanie a spracovanie zrealizovať, keďže Bartókove piesne neboli zosystematizované a boli roztratené.**“ Diváci sa od M. Paľka ďalej dozvedeli, že Béla Bartók je maďarský hudobný skladateľ z prelomu 19. a 20. storočia, ktorý sám o sebe hovoril, že je z Uhorska. „**Okrem toho, že bol významný skla-**

dateľ, tak bol aj významný ľudových piesní. Rôznych muzikológ,“ pokračoval hosťi-

tel. „**Azda najväčší. Aj pre slovenský folklór, lebo zozbieral zhruba 12 tisíc slovenských**

rómskych...“ doplnil myšlienku organizátor podujatia. Zo studnice Bartókovej tvorby M. Paľko

tentoraz vybral židovský repertoár, a to taký, ktorý v sebe nesie potenciál na CD-nosič. B. Bartók vniesol do dejín hudby pozoruhodný pohľad, čím sa jeho dielo stalo ikonou 20. storočia a hudby vôbec. Aj z tohto dôvodu je veľmi náročné na interpretáciu a je pre muzikantov dobré, ak sa pred nahrávaním „vyhrajú“.

Pred publikom zo Spišskej Belej i z okolia sa so židovskými piesňami od B. Bartóka predstavili huslista Andrej Turčín a akordeonista František Kubiš, tvoriaci *Duo antico moderno*. Toto zoskupenie už v našom meste raz vystupovalo. Tentoraz hudobníci predviedli svoje chápanie Bartókovej hudby, a tak sme sa započúvali do rezkých i clivých židovských rytmov. Vystúpenie prinieslo aj jednu edukatívnu prezentáciu piesne, ktorú si publikum spolu s interpretmi zaspievalo a na záver aj ocenilo potleskom.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Umelá lezecká stena prešla renováciou

V telocvični Základnej školy J. M. Petzvala bola vďaka grantu získanému Jaskyniarskou skupinou Spišská Belá už v roku 2005 postavená umelá lezecká stena. Myšlienka jej výstavby sa spájala s otvorením lezeckého krúžku pre žiakov základných škôl zastrešeného Centrom voľného času v Spišskej Belej. Atraktívny krúžok za 14 rokov svojej existencie navštevovalo množstvo detí, ktoré si touto cestou trénovali aj zdolávanie prekážok, budovali vzťah k pohybu a prírode. Umelá lezecká stena slúži totiž na výcvik voľného lezenia rekreačnou a športovou formou, teda ako príprava na exteriérové lezenie.

Z dôvodu zvýšenia bezpečnosti a estetizácie pravidelne využívanej lezeckej steny vedúci krúžku – Michal Grivalský – predložil mestu Spišská Belá v marci 2019 projekt na jej renováciu, ktorý bol podporený z participatívneho rozpočtu mesta sumou 350 eur.

V priebehu júla 2019 skupina dobrovoľníkov demontovala všetky umelé chyty a realizovala nový náter celej drevenej konštrukcie. Finálnou aktivitou renovácie bude spätná montáž vyčistených umelých chytov a výmena poškodených za nové, ktorá je naplánovaná v auguste

2019. Žiaci navštevujúci lezecký krúžok sa teda v školskom roku 2019/2020 môžu tešiť na nové lezecké cesty, ktoré tu vzniknú v dôsledku prestavby chytov.

Poďakovanie za možnosť realizovať uvedenú aktivitu patrí mestu Spišská Belá za jeho podporu, dobrovoľníkom za hodiny ich nezištnej práce a Marekovi Milaňákovi za bezplatné zapožičanie lešenia.

Dôležité telefónne čísla:

Mesto Spišská Belá:
tel. 052 4680 511

**Mestská polícia
Spišská Belá:**
tel. 052 4591 555

DHZ Spišská Belá:
tel. 052 4591 150

**Mestská knižnica
Spišská Belá:**
tel. 052 4591 322

ZOS Spišská Belá:
tel. 052 4591 539

Na stope soche Milana Rastislava Štefánika

Veľa trápenia, bolesti, krívd, ale aj krvi nesie na svojich rukách doba socializmu. Nejedna rodina v našom regióne si odovzdáva pochodeň informácií o tom, ako sa žilo v čase „pred“ a „po“ na miestach vojenského obvodu Javorina. V roku 1952 sa katastrálne územie na takmer 32 tisíc hektároch, územie s konkrétnymi menami obcí, menami rodín, názvami lúk, kopcov, studničiek začalo rozhodnutím vtedajšej moci premieňať na anonymnú baštu nedostupného vojenského cvičiska. To všetko „v záujme obrany štátu“. Zákon ľudskosti vystriedal zákon povelov a absolútnej poslušnosti. Čo všetko sa na tomto teritóriu dialo, sa dlho tultalo. Pomaly na večnosť odchádzajú tí, ktorí tam slúžili ako vojaci či civilní zamestnanci. Dosť toho videli, počuli, zažili. Mlčali...

Svedok po rokoch prehovoril

Jedným z nich je aj **Milan Lesný**. Od roku 1966 do roku 1990 ako civilný zamestnanec chodil do práce medzi vojenskú mašineriu v Zaľubici. Rodák zo zlikvidovaných Ľubických Kúpeľov, dnes 77-ročný Ľubičan, dôchodca, sa na nás obrátil s mrazivou ponukou: „**Viem, kde je Štefánikova socha. Osobne som bol pri tom, keď ju z Belej doviezli na vopred určené miesto do Zaľubice, a tam sme jej museli urobiť koniec. Príkaz... Zavediem vás tam!**“

Takáto ponuka sa neodmietla. Navyše ak vieme, že v doposiaľ publikovaných textoch sa uvádza, že sochu generála Milana Rastislava Štefánika asi v roku 1972 násilne strhli z podstavca v parku pri evanjelickom kostole, odviezli ju do vojenského priestoru Javorina, údajne ju rozlámali, rozstrelali a jej zvyšky vraj použili na stavbu mostov či ciest. Nikto však sled týchto udalostí nepotvrdil ani nevyvrátil, neuviedol konkrétne mená ľudí, ktorí príkaz vydali, napíňali a už vôbec neprišla iná verzia udalostí či dokonca zdokumentovanie lokality, kde by sa socha mala nachádzať. Nenašli sa hoci len úlomky zo zničenej skulptúry.

Tko je Milan Lesný?

Stretnutie s pánom Lesným si dohadujeme na slnečný letný deň 6. augusta 2019. Trojčlenná posádka služobného mestského auta – vodič Ján Suchanovský, pán Milan Lesný a autorka článku – vyráža do Zaľubice. Po ceste, ktorá si pamätá presuny ťažkej vojenskej techniky, ideme opatrne a pamätník rozpráva: „**Poznám tu všetko ako vlastnú dlaň. Robil som na tomto území 24 rokov, ako občiansky pracovník ženíjného útvaru 1603 Poprad. Veliteľom bol vtedy veľmi dobrý, už nebohý, Pražák Splítek. Doba bola taká, že aký „befel“ dostali z vyšších miest, to museli vykonať. Ja som robil, čo bolo treba – s kompresorom pri vrтанí zeme, s Tatrou, s valcom i vybračným valcom som hutnil dráhy pre tanky, v zime som robil so snehovou frézou... Vždy som mal vojenský rozkaz na celý týždeň a urobil som to, čo v ňom bolo napísané. Takto som sa dostal aj k tomu, keď z Belej do Zaľubice na traileri vojaci doviezli sochu Štefánika a na mieste, kam ideme, ju zhodili. Komunisti dali rozkaz a vojaci museli konať. Mal som vtedy asi 30-31 rokov.**“

Chlapi, je to utajená vec!

Pán Lesný sa zahĺbi do spomienok a konštatuje, že o celej akcii sa nesmelo hovoriť. Všetkých zúčastnených na to upozorňoval aj veliteľ ženistov Mikovčík: „**Chlapi, je to utajená vec, nezmiňovať sa nikomu!**“ „**Vy ste sprostý, súdruh major! Myslíte si, že to raz nevyjde na povrch? Však tá socha nikomu nič neurobila! Že bol Štefánik národovec?**“ trúfalo zareagoval, podľa spomienok nášho sprievodcu, ako jediný z tých, čo mali zlikvidovať sochu, Ondáš. Vypyujeme sa, čo sa dialo potom: „**Potom sa už nedialo nič. Iba Šlosár z Kežmarku, už je na pravde Božej, mal greder, zahrnul ju do zeme, a to bolo všetko, bol koniec.**“ Dozvedáme sa stručný

miestach pod ňu vložili náložky, rozbušky, zápalnú šnúru, zahádzali ju pieskom, čečinou a odstrelili. Samozrejme, že ju to deštruovalo. Potom už vojaci odišli. Nahrnutie zeminou a zasypanie jamy už bolo úlohou civilov.“

Búranie mýtov

Pokračujeme po ceste na miesto, kam nás vedie autentický svedok „konečnej“ spišskobeliarskej Štefánikovej sochy. Míňame udržiavané smerovníky so značenými cyklotrasami. Okolo nás prechádzajú cyklisti, zopár áut s kežmarskými i košickými ŠPZ-kami. Energický pamätník sa rozohňuje, keď nadhodíme, že medzi ľuďmi sa hovorí, že zvyšky sochy sa použili pri stavbe ciest, mostov. „**Somarina!**“

Kedysi vstup pre verejnosť zakázaný, dnes raj pre cyklistov

Miesto definitívnej likvidácie sochy - na fotografii J. Suchanovský a M. Lesný

a veľmi pragmatický sled udalostí. Milan Lesný však s iskrou v oku dodáva: „**Poza lúku, kde sa socha musela zahrabať, tiekla rieka. Za tých skoro päťdesiat rokov sa aj rozvodňovala, menila koryto. Ktovie, koľko je tam nánosov, čo sa vymúľilo, zamúľilo. Ale keby sa zbral slabší bager, pomaly sa začali odkrývať vrstvy zeme, myslím si, že by sa niečo z nej našlo ...**“ Aj po rokoch od udalosti sa náš informátor sústreďuje na detaily toho, čo zažil ako mladý muž: „**Demon-táž sochy generála Štefánika v Spišskej Belej realizovali ženisti pod velením majora Mikovčíka. Do Zaľubice ju vojaci priviezli na podvalníku celú. Zhodili ju z neho a dostali príkaz sochu rozstrelať. V jame, kde ležala, na dvoch**

Nie, to určite nie! Všetko je v zemi!“ s istotou nás ubezpečuje pán Lesný.

Po vyše 4,5 km od posledného domu v Ľubici (Pod lesom) stojíme. Priamy účastník likvidácie sochy vystupuje z auta, podopiera sa francúzskou barlou. Schádza z cesty na rozľahlú lúku. Po zhruba 10-tich metroch sa zastaví. Barlou vo vzduchu urobí kružnicu a rázne konštatuje: „**Tu je to miesto, jak ma počujete! Tu sme zasykali sochu Štefánika.**“ V debata zisťujem, že lokalita sa volá Haleher; jama mala rozmery 20x20 metrov, a že charakter krajiny sa v priebehu času nezmenil. „**Mikovčík – to bol šéf; Kubala, Šlosár, Ondáš a ja – títo sme tam boli, keď sa zhřňala zem na sochu...**“ uzatvára svoje rozprávanie Milan Lesný.

Socializmus a jeho dešpekt voči človeku i soche

Vezieme sa späť do civilizácie. V aute si ešte vypočujeme, akú krutosť sovietskych dôstojníkov pozoroval pán Lesný na vlastné oči. V húštine za mostom ukazuje smer, kde je jazierko. Svoju smrť tam našlo zhruba 30 vojakov z bývalého Sovietskeho zväzu. Vlastná generalita ich popravila za rôzne aj zdanlivé neposlušnosti príkazov. Aj preto akýkoľvek problém riešil výhradne s generálmi česko-slovenskej armády.

V Ľubici sa ľúčime s človekom, ktorý si veľa pamätá. Ďakujem mu, že prehovoril, že nám pomohol priložiť ďalší dielik do skompletizovania mozaiky osudu „putujúcej“ sochy

M. R. Štefánika v Spišskej Belej. V kontexte jeho spomienok je zrejme, že často videl, čo robí z človeka zatemnenie mocou.

Nadpis na plote okolo bývalého zázemia vojenského priestoru Javorina

Chápem, že „život“ jednej sochy oproti skutočným životom, ktoré boli v ére socializmu v ohrození, bol pre mocných vtedajšej doby omrvinkou.

Iba strom s koreňmi (histórie) prežije

Poznanie hodnoty akéhokoľvek diela a úcta k nemu by mali byť pre nás v súčasnosti samozrejme. Veríme, že sa sondážnym výskumom na identifikovanom mieste dočkáme momentu, že sa odkryjú zvyšky sochy, zdokumentuje sa lokalita, a tak sa upevnia korene belianskej histórie. Lebo len národ, ktorý si váži svoju minulosť, si zaslúži svoju budúcnosť.

PhDr. Edita Svocáková

Ďalšie zo skrytých bohatstiev Spišskej Belej

Mesto Spišská Belá v minulosti odkúpilo na základe Uznesenia obecnej rady zo dňa 25. novembra 1925 komplex lendackej Pálenice s celkovou plochou približne 555 ha. V tom čase ešte nebolo známe, o aké hodnotné územie ide. V roku 1991 bola na tomto mieste vyhlásená floristicky významná Prírodná rezervácia Pálenica (názov Pálenica je zrejme taký preto, že sa tu na rôznych miestach oddávna páliło vápno). Pestrosť rastlinných druhov v tomto prostredí je podmienená dolomitovým geologickým podložíom.

Ústav vied o Zemi Slovenskej akadémie vied už viac ako 15 rokov realizuje systematický výskum na profile Kardolína (svah Husára), na západnom svahu Pálenice, ktorý patrí medzi najlepšie miesta pre dokumentovanie hranice medzi triasovým a jurským útvarom v celom území Západných Karpát. Uloženiny z tohto odkryvu obsahujú informácie o jednej z významných vývojových kríz života na Zemi, ktorú vyvolali masívne vulkanic-

ké výrony oxidu uhličitého do atmosféry. V dôsledku náhleho oteplenia vtedy nasledoval zlom v podnebnom režime spojený s

Nemecka, Rakúska či dokonca Japonska. Uvedený profil bol exkurznou lokalitou viacerých medzinárodných konferencií.

geológov do tohto územia. Teší nás, že výsledky terénnej práce sa následne objavujú v špičkových odborných časopisoch, kto-

Svah Husár na profile Kardolína

množstvom zrážok. Toto miesto vzbudzuje záujem geológov nie len zo slovenských inštitúcií, ale napríklad aj z Poľska, Čiech,

V auguste 2019 je po získaní potrebných povolení, vrátane súhlasu nášho mesta, opätovne naplánovaná vedecká výprava

ré na základe súčasných geologických výskumov (aj v našom regióne) pomáhajú skompletizovať najstaršie dejiny našej Zeme.

Čím žil Face club v lete?

Počas letných prázdnin boli doobedia vo Face clube vyhradené pre deti. Dni v týždni boli ladené tematicky. V pondelok deti spoznávali nové spoločenské hry, ale taktiež si mohli zahrať hry, ktoré už dobre poznajú a bavia ich. V utorok rozvíjali svoju tvorivosť, fantáziu a kreativitu. Stredy a štvrtky sme trávili športovo. Program sa odvíjal od počasia, avšak ani nepriaznivé počasie nás neodradilo od športu. Hrali

sme pohybové hry v tímoch, ale aj individuálne. Piatkové dopoludnia boli venované rozvíjaniu anglickej slovnéj zásoby. Tento deň sa deťom venovali aj naši zahraniční dobrovoľníci.

Súčasťou doobedí vo Face clube bol i výlet do Belianskej jaskyne. Deťom sa výlet veľmi páčil a odniesli si z neho krásne zážitky.

Tím animátorov Face klubu

NORDIC WALKING

deň v Belianskych Tatrách

14.9.2019
Kežmarské Žľaby

Nordic Walking Spišská Belá a Nordic Walking pod Tatrami v spolupráci s mestom Spišská Belá pozývajú

VŠETKÝCH ZAČÍNAJÚCICH AJ AKTÍVNYCH WALKEROV

Symbolické štartovné 3 € zahŕňa:
autobus zo Spišskej Belej a späť,
pitný režim,
tombolový lístok,
zapožičanie palíc.

Prihlasovanie: ✉: walking.v.beliankach@gmail.com
☎: 0948 037 393

Program: Registrácia a rozdanie palíc od 8:30 - Kežmarské Žľaby
9.00 h - 12.00 h - skupinové tréningy s inštruktormi podľa zdatnosti účastníkov
Obedná prestávka - možnosť objednať obed v cene 6 €
13.00 h - 16.00 h - spoločná walkovačka a tombola

Centrum voľného času, Zimná 47, Spišská Belá

Ponuka záujmových útvarov

- Futbal - predprípravka (1)
- Futbal - predprípravka (2)
- Futbal - prípravka U10
- Futbal - prípravka U11
- Futbal - mladší žiaci U13
- Futbal - starší žiaci U15
- Futbal - mladší dorast
- Futbal - starší dorast
- Futbalová brankárska príprava
- Volejbal
- Volejbal dievčatá
- Hokejbal U12
- Hokejbal U14
- Hokejbal U16
- Hokejbal U19
- Strelecký

na školský rok 2019/2020

- Bedminton (1.-9. roč.)
- Stolný tenis (1.-9. roč.)
- Florbal (chlapci 5.-9. roč.)
- Florbal (dievčatá 5.-9. roč.)
- Florbal (chlapci st.)
- Florbal (chlapci ml.)
- Gymnastika
- Športové hry (1.-4. roč.)
- Športové hry (1.-4. roč.)
- Spevako-pohybový
- Lezecký (1.-9. roč.)
- Kreatívci
- Žabky - tanečno-pohybové hry (4-6 ročné deti)
- Hasičský (5.-9. roč.)
- Mažoretky
- Poľovnícky

Prihlásky si môžete stiahnuť z webovej stránky mesta. www.spisskabelja.sk, prípadne vyzdvihnúť na MsÚ, kancelária CVC - číslo dverí 16 alebo na podateľni MsÚ alebo priamo u vedúcich záujmových útvarov.

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2019/2020

Prázdniny	Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách	
jesenné	29. október 2019 (utorok)	30. október – 31. október 2019	4. november 2019 (pondelok)	
vianočné	20. december 2019 (piatok)	23. december 2019 – 7. január 2020	8. január 2020 (streda)	
polročné	31. január 2020 (piatok)	3. február 2020 (pondelok)	4. február 2020 (utorok)	
jarné	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj Trnavský kraj	14. február 2020 (piatok)	17. február – 21. február 2020	24. február 2020 (pondelok)
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	21. február 2020 (piatok)	24. február – 28. február 2020	2. marec 2020 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	28. február 2020 (piatok)	2. marec – 6. marec 2020	9. marec 2020 (pondelok)
veľkonočné	8. apríl 2020 (streda)	9. apríl – 14. apríl 2020	15. apríl 2020 (streda)	
letné	30. jún 2020 (utorok)	1. júl – 31. august 2020	2. september 2020 (streda)	

Umelecká rezidencia Plenér_001 / SNG

Prvý ročník umeleckej rezidence v Kaštieli Strážky – **Plenér_001** – bol zameraný na krajinu. Tradičný plenér, teda maľovanie vo voľnej prírode, bol rozšírený o nové médiá a žánre výtvarného alebo performatívneho umenia. Vybraní slovenskí umelci a dizajnéri v čase od 15. augusta do 24. augusta 2019 prebývali v kaštieli, kde premýšľali a reagovali na prostredie, v ktorom žil, vyrastal a tvoril krajinár európskeho významu a jeden z hlavných predstaviteľov stredoeurópskeho maliarstva poslednej tretiny 19. a začiatku 20. storočia. Pamiatku **Ladislava Mednyánszkeho** (1852 – 1919), ktorého 100. výročie úmrtia si v roku 2019 pripomíname, si Slovenská národná galéria učtila aj formou organizovania umeleckej rezidence s odkazom na jeho tvorbu. Atypický a vo viacerých smeroch veľmi inšpirujúci životný príbeh tohto nevsedného umelca, sa odohrával aj v priestoroch renesančného Kaštiela v Strážkach, ktorý je v súčasnosti jediným miestom stálej expozície jeho diela na

Slovensku.

Na multižánrovom plenéri sa zúčastnili umelci: Erika Miklošová zastupujúca tradičnú maľbu, Michaela Bednárová so zameraním na odevný a textilný dizajn, grafická dizajnérka Michaela

Prvý ročník umeleckej rezidence Plenér_001 priniesol okrem pestrého výberu umelcov aj bohatý program pre verejnosť. Tento sa začal 17. augusta 2019 premietaním dokumentárnych filmov na tému krajina. Letné

vom. Skupina sa postupne presunula k Veľkému Bielemu plesu a do Kopského sedla. Vzhľadom na to, že motívom Mednyánszkeho tvorby bolo aj prostredie Belianskych Tatier, účastníci si tu jeho život pripomenuli kurátorským výkladom kunsthistoričky a zamestnankyne SNG – Kataríny Beňovej. Výlet bol tiež spojený s čítaním Mednyánszkeho denníkov. Program pre verejnosť ukončil 20. augusta 2019 interaktívny detský workshop založený na hľadaní prírodných živlov, ktorý viedla Eja Devečková spolu s Majou Štefančíkovou.

Výstup z umeleckej rezidence sa uskutoční 19. októbra 2019 v priestoroch Kaštiela Strážky. Zaujímavý projekt, jedinečné prostredie, výnimoční umelci a dizajnéri. Aj týmito slovami možno opísať a zhrnúť umeleckú rezidenciu, ktorá si svojím programom a obsahom pripomenula pamiatku významného, nadčasového maliara – Ladislava Mednyánszkeho.

Lukáš Lisý, SNG – Kašiel Strážky

Eja Devečková s deťmi

Chmelíčková, Vladimíra Hradecká a Dominik Janovský, ktorí tvoria videá pod značkou *Living Documentary*, vizuálna umelkyňa Maja Štefančíková, ktorá sa sústreďuje na tvorbu performance a architekt Martin Zaiček.

kino bolo na nádvorí kaštiela. Nasledujúci deň čakal na umelcov, dizajnérov a účastníkov plenéra výstup na vysokohorskú Chatu Plesnivec, kde začal workshop fotenia krajiny s učiteľom fotografie Matúšom Mata-

Naši seniori na návšteve v Múzeu letectva v Košiciach

Seniori nášho mesta využili čas prázdnin a so svojimi vnúčatami navštívili **Múzeum letectva v Košiciach**. Tu sa oboznámili s vývojom letectva a leteckej techniky umiestenej v piatich hangároch, usporiadaných podľa historických etáp. Pozreli si kolekciu spaľovacích, prúdových motorov, originály stíhacích lietadiel a vrtulníkov, meracie a navigačné prístroje, letecký výstroj, ukážky leteckých modelov a makiet. Objavili tu aj raritnú expozíciu leteckej techniky a histórie boja slovenských vojakov v radoch RAF počas II. svetovej

vojny, ktorí bojovali po boku Britov. Najviac sa potešili, keď mali

vnútorné vybavenie. Galériu prezidentských lietadiel tvoria dary

možnosť vojsť do prezidentského lietadla (na fotografii) a pozrieť si jeho

od predstaviteľov vlád 12 krajín Európy, USA a Číny. Vďaka za

túto expozíciu patrí expozíciarovi Rudolfovi Schusterovi, ktorý sa zaslúžil o vznik tejto ojedinelej kolekcie zahraničnej leteckej techniky. Sprístupnená bola aj expozícia cestnej dopravy, kde sú vystavené aj zbierky z Veterán klubu Casovia Retro Košice.

V tomto múzeu sme videli 52 lietadiel a helikoptér. Dvaja z našich seniorov si zaspomínali aj na obdobie základnej vojenskej služby, ktorú absolvovali na vojenskom letisku.

Mariana Mačáková, Denné centrum

Tábor SUPER HRDINA

Tábor **SUPER HRDINA** sa konal v termíne 22. - 24. augusta 2019 pod záštitou Face Clubu. Zúčastnilo sa na ňom 19 detí a 9 animátorov. Cieľom tábora bolo ukázať deťom, že „superhrdinom“ sa môže stať každé z nich, stačí „otvoriť oči“ a pomôcť tam, kde treba. Deti pomohli mestu, ale aj ľuďom. Štvrtok sa zoznámili a rozdelili do skupiniek. V piatok na nich čakal deň plný „superhrdinských“ skutkov. Deti dostali 4 výzvy. Dve skupiny superhrdinov šli zbierať odpadky - jedna na Bike park a druhá na ihriská. Tretia skupinka sa vybra-

la do kúpeľov namaľovať detské preliezky. Reštaurácia Belanské kúpele im za odmenu pripravila

chutný obed. Popoludní všetci malí i veľkí hrdinovia šli do domu seniorov do Strážok, kde navští-

vili starých a pripravili pre nich program. V piatok večer ich ešte čakala nočná hra, ktorá bola zameraná na vlastnosti superhrdinu. V sobotu ráno sme vyhodnotili tábor, deti dostali diplomy a odznaky superhrdinov.

Ďakujeme všetkým superhrdinom, že sa zúčastnili na tábore, skrášlili naše mesto a potešili návštevou druhých. Taktiež patrí vďaka animátorom, bez ktorých by tento tábor vôbec nebol taký skvelý a reštaurácií Belanské kúpele za chutný obed.

Baška Vnenčáková, Face Club

Beliansky kapor 2019

V dňoch 16. až 18. augusta 2019 sa na Belianskom rybníku uskutočnil jubilejný 10. ročník súťaže v love kapra – **Beliansky kapor**. Súťaž organizovala Miestna organizácia Slovenského rybárskeho zväzu v Spišskej Belej. Na pretekoch sa zúčastnilo spolu 12 dvojčlenných družstiev. Celkovo sa súťažným tímom podarilo uloviť spolu 135 karpov, ktoré vážili až 346,62 kg. **Najväčší úlovok** sa podarilo chytiť **Patrikovi Kaňukovi**. Jeho ulovený kapor vážil **6,97 kg**.

Vítazná dvojica **Vladimír Renner a Martin Šilon** ulovila spolu 32 ks, ktoré vážili 92,30 kg. Druhé miesto obsadili Martin Ze-

mančík a Martin Petrov s 30 ks, ktoré vážili 71,90 kg. Na treťom mieste skončili František Kozák

a Peter Debre s 13 ks, ktoré vážili 34,89 kg. Víťazom srdečne blahoželáme!

Vítazi súťaže Beliansky kapor 2019

Dalšie poradie:

4. miesto: Ján Kolej a Tibor Raab = 34,22 kg
  5. miesto: Jaroslav Šimo a Marián Sagala = 30,06 kg
  6. miesto: Peter Lacko a Imrich Ignáč = 30,01 kg
  7. miesto: Patrik Kaňuk a Ján Kaňuk = 25,28 kg
  8. miesto: Tomáš Pitoňák a Jaroslav Hamaš = 21,00 kg
  9. miesto: Peter Hukel a Ján Konček = 4,96 kg
  10. miesto: Radoslav András a Jozef Lorenčík = 2,00 kg
- Pavol Heldák a Ján Židek, Adam András a Samuel Lorenčík = 0 kg
- Všetky ulovené ryby boli vrátené opäť do vody.

Cyklotúra do okolia mesta – Bike challenge

V sobotu 17.8. 2019 sa skupina mladých ľudí v sprievode

skúsených bikerov vybrala na cyklotúru do okolia nášho mes-

ta. Táto udalosť bola súčasťou Bike challenge, ktorú pripravilo

občianske združenie Expression v spolupráci s MTBikers Spišská Belá v rámci projektu Fajn Life.

Trasa viedla zo Spišskej Belej do Krížovej Vsi, ďalej k smerovníkom Barvis, Zlatná, Štopark a následne späť do Spišskej Belej. Cyklisti zvládli 21 km dlhý úsek vedúci poľnými, asfaltovými a lesnými cestami. Súčasťou cyklotúry bol krásny výhľad na naše mesto, občerstvenie pri studničkách v krížovskom lese, ale aj krátke vstupy Mateja Mika, ktorý nám porozprával o čare cyklistiky, značení a udržiavaní cyklotrás či o používaní cykloturistických máp.

Toto podujatie bolo podporené z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR „Programy pre mládež 2014 – 2020“, ktorú administruje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.

Miriám Zoričáková, Expression, o. z.

Športové hry seniorov

20. augusta prebiehali v areáli Denného centra športové hry seniorov. Zúčastnili sa na nich okrem domácich aj seniori z partnerských denných centier z Podolíncu a z Kežmarku. Otvorenie podujatia sa uskutočnilo za prítomnosti prednostky Mestského úradu v Spišskej Belej Mgr. Ivety Bachlebovej a vedúceho odboru vnútornej správy MsÚ Mgr. Ľubomíra Germana.

Súťažilo sa v týchto súťažných disciplínach: hod šípkou na terč, strelba prakom na plechový terč, hod loptičkou do visiaceho kruhu, zvlášť sa súťažilo v hode

petangovými guľami. Seniori aj tentoraz neostali dlžní svojej povesti a v rámci svojich fyzických možností sa pustili do súťaže. Nasledovalo jej vyhodnotenie a ocenenie jednotlivých kategórií.

Po súťaži si pochutnali na kotlíkovom guláši. Poďakovanie patrí oddeleniu kultúry MsÚ za poskytnuté ceny a sponzorovi Ovomix, Spišská Belá za guláš. Športová akcia pokračovala spoločenskou časťou, a to dobrou náladou pri speve a harmonike.

Mariana Mačáková, Denné centrum

Z denníka mestskej polície

2. júl 2019

Zákaz požívania alkoholických nápojov na verejne prístupných miestach v meste Spišská Belá je v platnosti už naozaj dlhú dobu... Ale asi nie dosť dlho na to, aby ho všetci občania pochopili, pretože sa stále nájdu jedinci, ktorí ho porušujú. Zvyčajne ide o popíjanie alkoholu rôznych druhov a značiek, pri ktorom sa naše „trvalky“ snažia aspoň čiastočne zašifovať do rôznych zákutí. Tentoraz však policajtov zaskočila skupinka mladých žien, ktoré si rovno pod kamerou zriadili malý „bufet“ na schodoch nomenovanej prevádzky a okrem iného tam bezstarostne popíjali alko-

holicke nápoje. Ťažko povedať, či bola za konaním spomenutých slečien drzosť alebo odvaha nevedomého, ale za porušenie zákona im boli uložené blokové pokuty.

9. júl 2019

V dopoludňajších hodinách bola obsluhou kamerového systému spozorovaná skupina podozrivých osôb, ktoré na parkovisku pri obchodnom dome ponúkali okoloidúcim nejaký tovar. Vzhľadom na to, že takéto pokútne predaj čohokoľvek je mimo schválených miest a bez súhlasu mesta zakázaný, hliadka mestskej polície šla vec okamžite preveriť. Na mieste bolo zistené, že ide o Rumunských „ob-

chodníkov“, ktorí ľuďom ponúkali výrobky pochybnej kvality. Na upozornenie, že sa v našom meste takto „podnikať“ nesmie, reagovali Rumuni podráždene a začali verbálne útočiť na hliadku. Výsledok ich počínania na seba nedal dlho čakať a protestujúce osoby boli v krátkom čase naložené do služobného vozidla a odvezené na oddelenie MsP. Tam im bolo dôrazne vysvetlené, že na Slovensku sa k policajtom takto správať nemôžu a za porušenie zákona im bude uložená sankcia. Pokutové bloky v rukách divokých cudzincov im určite budú pripomínať zážitok s policajtní a snád sa našmu mestu v budúcnosti vyhnú.

12. júl 2019

Mnohí z nás si stále neuvedomujú, že každý druh odpadu patrí na svoje miesto. A stará posteľ, matrace či súčiastky z auta majú svoje miesto na skládke TKO, a nie na stojisku kontajnerov, vedľa smetných nádob. Takéto umiestnenie odpadkov sa totiž považuje za čiernu skládku a je považované za priestupok. A práve takto nesprávne uskladnený odpad našla hliadka počas pochádzky na jednej z našich ulíc. Po vypátraní pôvodcu skládky bola dotyčná osoba upozornená, ako s takýmto druhom odpadu treba naložiť a za spáchaný priestupok jej bola uložená bloková pokuta.

Výberové konanie na obsadenie pozície príslušníka Mestskej polície v Spišskej Belej

Mesto Spišská Belá zastúpené Jozefom Kunom, primátorom mesta vyhlasuje podľa ustanovenia § 5 zákona NR SR č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov výberové konanie na obsadenie pozície príslušníka Mestskej polície v Spišskej Belej

Pracovný pomer: 1 pracovné miesto na dobu neurčitú

Predpokladaný nástup: po dohode (najneskôr od 1. októbra 2019)

Základné predpoklady: úplné stredné vzdelanie, vek – starší ako 21 rokov, bezúhonnosť, zdravotná, fyzická a duševná spôsobilosť pre prácu v mestskej polícii, znalosť práce s PC (Microsoft Excel a Word), vodičský preukaz skupiny „B“

Dalšie predpoklady: komunikatívne a organizačné schopnosti, zodpovednosť, samostatnosť a flexibilita, tímová práca

Vítané doklady a odbornosti: osvedčenie o odbornej spôsobilosti pre výkon plnenia úloh mestského policajta alebo splnenie podmienok na udelenie osvedčenia o odbornej spôsobilosti, zbrojný preukaz na skupinu „C“, znalosť platných právnych predpisov vzťahujúcich sa na činnosť MP (napr. zákon o obecnej polícii, zákon o priestupkoch, zákon o správnom konaní, zákon o slobodnom prístupe k informáciám)

Príhlášky uchádzačov na výberové konanie musia obsahovať: meno, priezvisko, dátum narodenia, adresu bydliska, telefónny kontakt a e-mailovú adresu; doklad o najvyššom dosiahnutom vzdelaní – originál, alebo overená fotokópia takéhoto dokladu; stručný profesijný životopis; výpis z registra trestov nie starší ako 3 mesiace; lekársky posudok o telesnej a duševnej spôsobilosti na výkon funkcie príslušníka MP nie starší ako 3 mesiace; fotokópia zbrojného preukazu (ak je držiteľom), fotokópia vodičského preukazu; písomný súhlas na spracovanie osobných údajov pre potreby výberového konania v zmysle zákona č. 18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov.

Na výberové konanie budú pozvaní len tí uchádzači, ktorí spĺňajú uvedené základné predpoklady. Súčasťou výberového konania bude aj previerka fyzickej zdatnosti uchádzača.

Termín doručenia príhlášky je **do 23. septembra 2019, do 15.30 hod.**

Príhlášky zasielajte na adresu: Mestský úrad Spišská Belá, Petzvalova 18, 059 01 Spišská Belá (na obálku napíšte „Výberové konanie – príslušník MP“).

Triedenie a následné využitie tetrapakov – nápojových obalov

Nápojové kartóny, napríklad obaly z mlieka či džúsu, sú kompozitným obalovým materiálom – nie sú vyrobené z jedného materiálu. Volajú sa aj viacvrstvové kombinované obaly. Najčastejšie sú tvorené zo 75 % papiera, 20 % plastu a z 5 % hliníkovej fólie.

Je ich možné recyklovať dvoma spôsobmi. Prvým spôsobom je tzv. mokrá cesta, pri ktorej sa máčaním oddeluje papierová

hmota od ostatných zložiek a získava sa z nej celulózové vlákno. Ostatné materiálové zvyšky sa dajú využiť napríklad pri výrobe paliet. Druhou možnosťou spracovania je tzv. suchá forma, pri ktorej sa zlisované nápojové kartóny drvia. Pôsobením teploty a tlaku dochádza potom k prelisovaniu materiálu napr. na dosky podobné sadrokartónu. Z týchto dosiek je možné vytvoriť celý systém stavebných prvkov

– izolačné a obkladové dosky či samonosné panely na rôzne typy priečok a iných konštrukcií.

Nápojové kartóny je potrebné pred ich vyhodnotením z hygienických dôvodov vypláchnuť a zmenšiť ich objem napr. zošliapanutím. Nestlačený odpad v zberných nádobách zaberá veľa miesta, čo zvyšuje frekvenciu vývozov kontajnerov a v konečnom dôsledku sa vyváža vzduch. Množstvo vytriedeného

odpadu sa bude zvyšovať len vďaka obyvateľom, ktorí budú k triedeniu pristupovať zodpovedne. V našom meste zbierame **tetrapaky** spolu s kovmi a vhadzujeme ich **do červených kontajnerov**. Ďakujeme, že triedite odpad.

Využitie nápojových kartónov po recyklácii: stavebná izolácia, palety, noviny, zošity, lepenkové krabice, obaly na vajíčka, toaletný papier, kuchynské utierky.

Škatuľa

Podnos, tácka, zásobník

Obaly

Papierové, kuchynské utierky

Detský kútik

Správne riešenia úloh nájdete na konci strany.

1. Koľko rokov má Ema? (vek súvisí s menom)

A: 5

B: 3

C: 6

D: 9

Ema
?

Danko
4

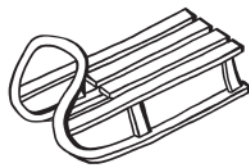
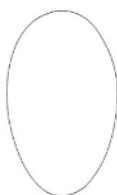

Gabo
7

Hugo
8

4. Obrázky pomenuj a z každého slova vyber tretie písmeno. Z písmen vznikne meno legendárneho národného hrdinu.

1 + 4 = 5
2 + 5 = 12
3 + 6 = 21
8 + 11 = ?

5. Tajnička krížovky ukrýva miesto, kam radi chodíme.

1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						

1. nie zľava, ale ...

2. pekná

3. zmrzlinu nejeme, ale ...

4. fotel

5. práca

6. nie zhora, ale ...

7. samce oviec

7. Vymal'uj si maľovanku.

Správne riešenia: 1. A: 5 (piate písmeno v abecede) 2. C: J 3. C: Petrik 4. Janošik 5. tajnička 6. zľava, 7. barany - PŤHODA

PretekaRYS na Kubínskej Holi

Cez víkend 13.-14. júla sa konali ďalšie preteky zo série Spartan race. V sobotu sa na štart trate **Super** s parametrami 14 km, 28 prekážok, 1149 m pre-

výšenie postavili dvaja členovia PretekaRYS Marek Podolinský a Boris Ryban. M. Podolinský sa musel nakoniec uspokojiť so 4. miestom vo svojej kategórii,

keď po dvoch nezdolaných prekážkach bol predbehnúť tesne pred cieľom a prišiel takto o pódiové umiestnenie. Celkovo z toho zostalo preňho napokon 57.

miesto z 1126 pretekárov v cieľi. B. Ryban nezvládol len jednu prekážku a nakoniec sa umiestnil na 127. mieste.

Nedeľný **Sprint** s parametrami 6,7 km, 21 prekážok a prevýšenie 577 metrov bol o čosi zaujímavejší, keďže celý deň sa striedala dažď s vetrom a hmlou. Prekonávanie prekážok bolo preto náročnejšie, čo sa ukázalo aj neskôr v pretekoch. Jediný, ktorý si poradil s traťou bez zaváhania, bol **Miro Jurčo** a umiestnil sa vo svojej kategórii na krásnom **2. mieste** a celkovo to vytiahol na 9. miesto z 1040 pretekárov, ktorí v ten deň dokončili preteky. **Michal Jurčo** si musel poctivo „odmakať“ 90 angličákov za tri nezdolané prekážky, ale aj to mu stačilo na **2. miesto v kategórii OPEN** a celkovo 45. miesto. Na pretekoch sa zúčastnili aj Alex Gerboc a Ján Nebus. Prvý menovaný skončil celkovo na 156. mieste a Ján Nebus so 150 angličákmi sa umiestnil na 305. mieste z 1 040 pretekárov. Aj napriek zlým podmienkam si chlapci vybojovali pekné umiestnenia a tešia sa na ďalšie preteky.

Malá odstreľovačka Streleckého klubu Strážky

Strelecký klub Strážky vznikol v minulom kalendárnom roku a je zložený zo strelcov, priaznivcov a sympatizantov rôznych disciplín športovej strelby. Hlavným cieľom klubu je vykonávanie záujmovej činnosti v oblasti športovej strelby z krátkej alebo dlhšej guľovej zbrane malorážky a vzduchovej zbrane. Klub sa venuje teoretickej a praktickej príprave členov, aj organizovaniu súťaží. V školskom roku 2018/2019 tiež viedol strelecký krúžok pre žiakov našich základných škôl, v ktorom bude pokračovať aj v školskom roku 2019/2020. Beliansky strelecký spolok mal v minulosti v našom meste dôležité miesto. Založený bol v roku 1637 a používal strelicu v Belianskych kúpeľoch, ktorá už neexistuje. Členovia – predstavitelia mesta, remeselníci, učители, lekári aj kňazi – nosili uniformy. Spolok bol spolu s ostatnými v roku 1852 rozpustený.

Na súťaži *Malá odstreľovačka* sa môžu zúčastniť aj strelci bez zbrojného preukazu. Na rok 2019 je vyhlásených 10 kôl. Poradie po siedmich súťažných kolách je už uzavreté. Uvedená súťaž bola finančne podporená sumou 450 eur v rámci par-

ticipatívneho rozpočtu mesta Spišská Belá, vďaka čomu bol zabezpečený prenájom strelnice na 3 súťažné kolá. Cieľom projektu bolo prilákať k športovej strelbe čo najviac ľudí a postupne odstrániť pomyselné zábrany voči nej. Do hodnotenia súťaže sa rátajú 3 najlepšie kolá a klasifikovaní budú len strelci, ktorí budú mať odstrelaných aspoň 50 % z vyhlásených kôl. Strielanie sa vykonáva z dvoch boxov v polohe z ľahu v limite 1 minúta s 10 nábojmi kaliber 22LR na špeciálny terč vzdialený 50 m. Pri každom kole sú prítomní traja rozhodcovia a zo strelby sa zhotovuje aj nepretržitý kamerový záznam. Za každý trafený terč je bod. Otočných terčov je 8 – od veľkosti 5 cm až po veľkosť 0,5 cm. Čas a body za trafené terče sa prerátajú a koeficient je výsledkom. Najbližšie súťažné kolo je naplánované na 15. septembra 2019.

Súťaž pomáha zviditeľniť strelectvo v regióne. Zatiaľ sa na podujatí zúčastnilo spolu 66 strelcov. Okrem občanov Spišskej Belej a okolia súťaž priláka aj účastníkov z Liptovského Mikuláša, Čiech, ba dokonca aj z Havaja.

Mesto Spišská Belá a DHZ Spišská Belá
Vás pozývajú na

finále

RHLS
REGIONÁLNA HASIČSKÁ LIGA SPIŠ

a nočnú hasičskú súťaž o putovný pohár
Samuela Webera

7.9 FINÁLE RHLS - 12:00 hod.
2019 NOČNÁ SÚŤAŽ - 20:00 hod.

MAFIA CORNER od 18:30 hod.
DJ HUBERTUS od 23:45 hod.

ŠELMA FEUER Vínotéka IVOVEC
BELANSKÉ STAVEBNINY maad.sk MERATE PLUTA-STRECHY
Liptov Net Sotlo Castagno SPORTEVE OBLEČENIE
Bridis USKODI PŘE BASSOV dobrovólnosisk LAJMEJ Slovakia Trading HASIČSKYSPORT.SK AUTO PLAZA
LEPPI TATRY-STAV ARCHANIEL SVET HASIČOV SPORTSBAR

Filip Mešár premiérovito nastúpil za A – mužstvo HK Poprad!

V prípravnom zápase HK Poprad, ktorý odohrali 8. augusta 2019 s poľským tímom Cracovia Krakov, za Popradčanov nastúpil iba 15-ročný útočník Filip Mešár. Rodným mestom mladého talentu je Spišská Belá. V uplynulej sezóne debutoval v popradskom tíme do 20 rokov, väčšinu

ročníka však strávil v dorasteneckom výbere. Zo 47 stretnutí zozbieral 47 kanadských bodov (23+24). Dostal sa do národnej reprezentácie v kategórii U16 a dá sa očakávať, že v sezóne 2019/2020 bude mať veľkú šancu dostať sa do reprezentácie do 18 rokov.

Svoj štart v prípravnom zápase s Krakovom za HK Poprad zhodnotil ako veľký rozdiel oproti mládežníckym kategóriám. Seniorov vnímal ako veľkých chlapcov so skúsenosťami. „**V súbojoch pri mantineli som sa snažil ísť do toho jemnejšie, aby nevznikol konflikt.**

Následne som sa čo najviac sústredil na svoj výkon ako myslím si, že to bolo z mojej strany dobré,“ konštatoval pre internetový portál Hokejovysvet.sk Filip Mešár. Náš rodák ďalej uviedol, že po zápase si na svoju adresu vypočul slová chvály, za čo je vďačný a vníma to ako prejav podpory a povzbudenia, aby aj naďalej zbieral skúsenosti.

Ak by sa Filip dostal do zápasu Tipsport ligy (najvyššej hokejovej súťaže na Slovensku) do 17. októbra 2019, tak by teoreticky mohol byť najmladším hráčom, ktorý kedy v najvyššej súťaži nastúpil na ľad. „**Bolo by to pre mňa obrovské prekvapenie, veď mám len 15 rokov**“ konštatoval Filip, „**ale aj to sa môže stať. Vnímal by som to ako veľké plus v kariére.**“

Už teraz je Beľan Filip Mešár považovaný za veľký talent, ktorý bude miešať karty počas draftu do NHL v roku 2022, kedy môže ísť na rad. Rodina Mešárovcov je, zdá sa, liahňou na hokejovo úspešných hráčov. Veľkým talentom je aj Filipov bratranec Maroš Mešár, ktorý je defenzívnou oporou dorasteneckého výberu HK Poprad.

Obom chlapcom fandíme a prajeme veľa zdravia, sily a športového šťastia v ďalšej kariére.

Deti absolvovali denný letný futbalový kemp

Po úspešnom prvom ročníku Denného letného futbalového kempu tréner malých futbalistov – Mgr. Ján Pokrivčák – odpredzentoval na jar 2019 mestu Spišská Belá projekt dvojturnusového kempu. **2. ročník Denného letného futbalového kempu** podporilo mesto Spišská Belá z participatívneho rozpočtu sumou 400 eur. Počas kempu bol zabezpečený celodenný program pre mladých športovcov od 9.00-16.00 hod. Zámerom bolo, aby mali deti zmysluplne vyplnený voľný čas, a aby sa zlepšovali vo futbalovej technike.

Kemp bol určený pre mladých futbalistov pôsobiacich v mládežníckych kategóriách MŠK Slavoj Spišská Belá narodených v rokoch 2009-2012 (kategórie U9, U10 a U11). Prvý turnus určený pre kategóriu U11 prebiehal **od 22.7. do 26.7.2019**. Zúčastnilo sa na ňom 11 chlapcov a 1 dievča. Druhý turnus určený pre kategóriu U9 a U10 prebiehal **od 29.7. do 2.8.2019**.

V kategórii U9 bolo 12 chlapcov a v kategórii U10 – 11 chlapcov a 1 dievča. Pri tomto turnuse trénerovi Mgr. Jánovi Porivčákovi s vedením kempu pomáhal Martin Strakula.

Počas oboch turnusov bol pre hráčov každodenne pripravený bohatý futbalový, ako aj iný športovo-pohybový program. V týždni bolo odtrénovaných 7 tré-

ningových jednotiek, ktoré boli zamerané na *Coerver techniku* (holandská futbalová škola), útočné herné činnosti jednotlivca (vedenie lopty, preberanie lopty, výber miesta, spracovanie lopty, prihrávka, strel'ba), obranné herné činnosti jednotlivca, nácvik štandardných situácií, nácvik jednoduchých herných kombinácií, herných cvičení a

prípravných hier. Tréning bol zameraný aj na rôzne pohybové hry pre rozvoj rýchlostných a koordinačných schopností. Spustením kempu bola rehabilitácia v bazéne, skákanie na trampolínach či korčuľovanie na kolieskových korčuľoch.

Hráči mali počas jednotlivých dní kempu zabezpečený pitný režim, obedy aj olovrant. V posledný deň kempu boli organizované športové súťaže: najlepší šprintér, najlepší exekútor pokutových kopov, najlepší strelec na presnosť, najlepší koničkár a vyvrcholením bol prekážkový beh na čas. Hodnotení a ocenení boli víťazi jednotlivých disciplín v každej kategórii. O výbornú atmosféru a povzbudzovanie sa v tento deň postarali rodičia a rodinní príslušníci zúčastnených detí. Na záver kempu bol za jeho absolvovanie odmenený každý účastník. V záverečnom futbalovom zápase mladých futbalistov proti rodičom nešlo o výhru, ale o radosť zo spoločnej hry.

Festival netradičných športov

V nedeľu 18. augusta do parku pri Kaštieli v Strážkach prišlo kvôli športu viac ako 200 ľudí z blízkeho i širokého okolia. Festival netradičných športov organizoval občianske združenie Expression, o. z. v rámci projektu Fajn Life.

Pre návštevníkov bolo pripravených viac než 25 druhov športových aktivít. Fanúšikovia adrenalínu si mohli otestovať svoju šikovnosť na slackline, silu na bungee lane, obratnosť v ľudskom praku, zahrať si futbal v bumper balloch či naučiť sa jazdiť na jednokolke. Na skúšku presnej mušky bol pripravený indiánsky tenis, kriket, petang, hra rytierov, hookbuč, ladder golf, soft luk a mnoho ďalších.

Volejbaloví nadšenci si prišli na svoje pri netradičnej volejbalovej

hre zvanej crossnet. Súčasťou festivalu a príjemným spestre-

ním športového nasadenia bola oddychová zóna s bufetom, kde si zasa prišli na svoje všetci hladoši. Podávali sa domáce ovocné lievance, cookies pripravené z ovocia a zdravých surovín, ale aj domáce limonády viacerých druhov. Veríme, že všetci návštevníci zažili naozaj netradičné popoludnie a tešime sa na ďalší ročník.

Toto podujatie bolo podporené z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR „Programy pre mládež 2014 – 2020“, ktorú administruje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.

Miriám Zoričáková, Expression, o. z.

Primátor mesta Spišská Belá vyhlasuje pre všetkých obyvateľov nášho mesta verejnú súťaž

Pravidlá súťaže:

Súťažiaci:

Osoba staršia ako 18 rokov, ktorá žije v meste Spišská Belá (bez ohľadu na druh pobytu), ktorá vlastní alebo užíva dom alebo byt, ktorého súčasťou je predzáhradka.

V sporných prípadoch rozhoduje o oprávnenosti účasti v súťaži primátor mesta.

Spôsob prihlásenia do súťaže:

Záujemca si podá písomnú prihlášku do súťaže a prinesie fotografie (CD, USB) na Mestský úrad (Regionálne turistické informačné centrum, t.č. 052/468 05 20)

Čo sa bude hodnotiť: Celkový estetický vzhľad

Termín vyhodnotenia: 21. september 2019

Spišský zemiakarský jarmok

Ceny pre súťažiacich:

1. miesto 100€ - 2.miesto 70€ - 3.miesto 30€

Primátor mesta Spišská Belá vyhlasuje pre všetkých obyvateľov nášho mesta verejnú súťaž

Pravidlá súťaže:

Súťažiaci:

Osoba staršia ako 18 rokov, ktorá žije v meste Spišská Belá (bez ohľadu na druh pobytu), ktorá vlastní alebo užíva dom alebo byt, ktorého súčasťou je balkón. V sporných prípadoch rozhoduje o oprávnenosti účasti v súťaži primátor mesta.

Spôsob prihlásenia do súťaže:

Záujemca si podá písomnú prihlášku do súťaže a prinesie fotografie (CD, USB) na Mestský úrad (Regionálne turistické informačné centrum, t.č. 052/468 05 20)

Čo sa bude hodnotiť: Celkový estetický vzhľad

Termín vyhodnotenia: 21. september 2019

Spišský zemiakarský jarmok

Ceny pre súťažiacich:

1. miesto 100€ 2.miesto 70€ 3.miesto 30€

Mesto Spišská Belá v spolupráci so Zemiakárskym zväzom SR, SLOVBYS s. r. o. Spišská Belá, HOS ÚKSÚP Spišská Belá, AT TATRY spol. s r. o. Spišská Belá, Poľnohospodárskym družstvom TATRY Spišská Belá, Regionálnou poľnohospodárskou a potravinárskou komorou v Poprade, Centrom podpory regionálneho rozvoja okresu Kežmarok, Záujmovým združením Spišské zemiaky, SOŠ agropotravinárskou a technickou a Základnou organizáciou Slovenského zväzu chovateľov v Spišskej Belej
Vás pozývajú na

17. SPIŠSKÝ ZEMIAKÁRSKY JARMOK

21. SEPTEMBER 2019 (SOBOTA)

na námestí v Spišskej Belej

- výstava kompletného sortimentu zemiakových odrôd registrovaných v SR
- ponuka a predaj zemiakového sadiva a konzumných zemiakov
- výstava poľnohospodárskej techniky používanej pri pestovaní zemiakov

10.00 Začiatok jarmoku

11.00 Seminár pre verejnosť (v kinosále mesta)

12.00 Spišskobelianska dychovka „Belančanka“

13.00 Slávnostné otvorenie jarmoku

Súťaž v šúpaní zemiakov

13.30 Detská ľudová hudba BELAVE ZUŠ Sp. Belá

Súťaž v jedení zemiakov a súťaž o najväčší zemiak

14.30 ANDER A TRAJA Z RAJA - vystúpenie

najznámejšieho slovenského ľudového rozprávača

Súťaž o najchutnejší zemiak a Súťaž Miss odroda
Vyhodnotenie súťaže o najkrajšiu predzáhradku a najkrajší balkón

16.30 SILBAND - jedinečná multižánrová cimbalová kapela

17.30 Tombola

18.30 ABBA REVIVAL - poľský revival svetoznámej kapely

20.00 THE BACKWARDS - najlepšia hudobná skupina na svete interpretujúca legendárnych The Beatles

21.30 „Belá sa zabáva“ ... s DJ Marošom

SPRIEVODNÁ AKCIA:

Výstava zvierat chovateľov - v záhrade mestskej knižnice, Hviezdoslavova 21

Moderuje herec a zabávač ŠTEFAN SKRÚCANÝ

Spišskobelianský spravodaj - Občasník vydáva Mesto Spišská Belá, Petzvalova 18, Spišská Belá, IČO: 00326518. Kontaktná osoba: PhDr. Edita Svocáková. Adresa redakcie: Regionálne turistické informačné centrum, Petzvalova 17, Spišská Belá, tel.: 052 4680 505, 052 4680 520, e-mail: svocakova@spisskabela.sk. ISSN: 1339-1534. Registračné číslo: EV 3567/09, tematická skupina: A11. NEPREDAJNÉ